

Zkoumání rozdílů mezi kulturami v interkulturní psychologii

DENISA DENGLEROVÁ

„...Západ může naučit Východ, jak si vydělat na živobytí, ale Východ musí konečně ukázat Západu, jak žít...“

Tehyi Hsieh

Nebe je místo, kde:

- Policisté jsou Britové
- Kuchaři jsou Italové
- Mechanici jsou Němci
- Milenci jsou Francouzi
- A všechno organizují Švýcaři

Peklo je místo, kde:

- Policisté jsou Němci
- Kuchaři jsou Britové
- Mechanici jsou Francouzi
- Milenci jsou Švýcaři
- A všechno organizují Italové

James Kirchick: Konec Evropy

Konceptualizace vlivu kultury na chování

Jak zkoumat a odlišit působení společnosti a kultury od daných (vrozených?) psychologických charakteristik jedince?

Základní přístupy k uchopení vztahu sociokulturního a psychologického:

- Dimenzionální přístup
- Perspektiva sociálně kulturních modelů
- Použití kognitivních nástrojů
- Ekokulturní přístup
- Dynamicky konstruktivistický přístup

Dimenzionální přístup

Cíle:

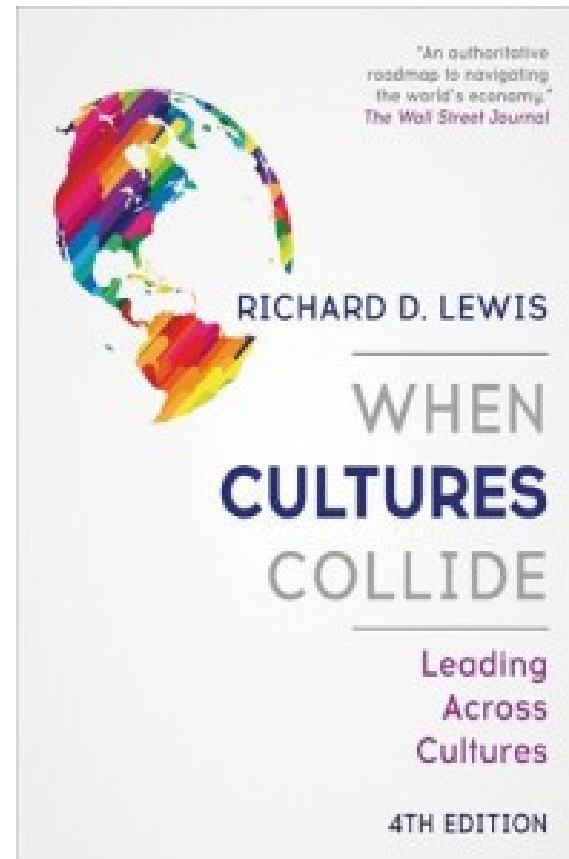
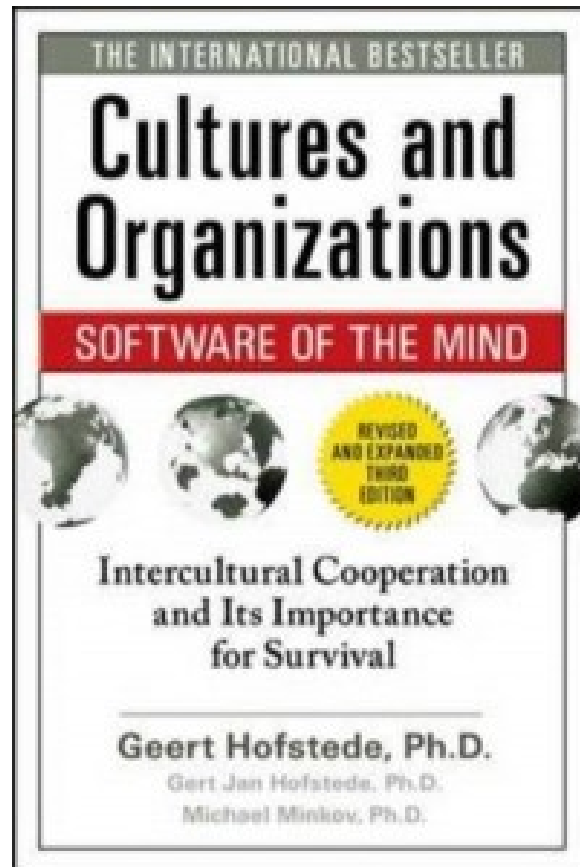
- Jednotlivé kultury se od sebe liší v některých základních hodnotových orientacích
- Dokážeme-li tyto hodnoty identifikovat a změřit, umožní nám to porozumět rozdílům a akceptovat je
- Vytvoření světové mapy kultur

Kultura jako vysvětlující proměnná:

- Komplexní, multidimenzionální struktura
- Popisuje ji řada dimenzí

Sociokulturní vliv na psychiku člověka = kde se zkoumaný člověk/skupina lidí v průměru nachází v dané dimenzi

Kdo potřebuje rozumět kulturním odlišnostem?

Lineárně aktivní kultury

- Jsou v podstatě na výsledek zaměřeni organizátoři.
- Jejich leadři jsou zaměřeni na výsledek, důležitá je pro ně odbornost, fakta u nich mají přednost před pocity a svou pozornost zaměřují na okamžitý výsledek.
- Jsou strukturovaní, drží se plánu a své lidi inspirují poctivým plánováním.

Multiaktivní kultury

- Lze je charakterizovat jako na lidi zaměřené „vypravěče“.
- Jejich leaderi spoléhají zejména na svou dovednost přesvědčit ostatní.
- Využívají sílu lidského potenciálu.
- Bývají emotivní a věnují spoustu času budování vztahů. Za důležitější považují lidi než čas.
- Obvykle dělají více věcí zároveň a priority určují dle momentální zajímavosti spíše než dle časového plánu.

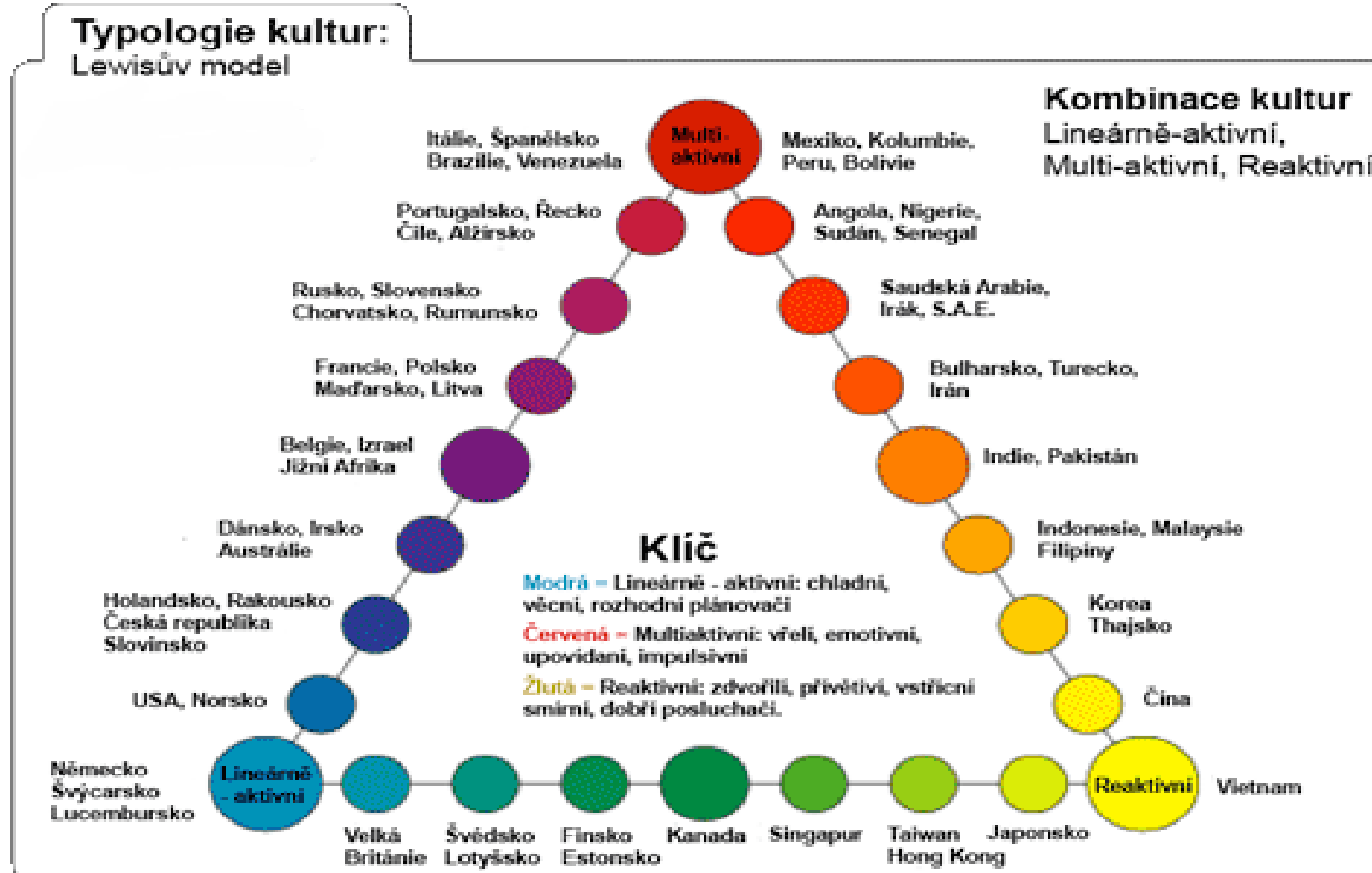
Reaktivní kultury

- Lze nejlépe popsat jako introvertní, zdvořilé posluchače.
- Jejich leadři jsou také velmi zaměřeni na lidi. Vládou nicméně prostřednictvím svých znalostí, trpělivosti a tiché síly.
- Jsou skromní a zdvořilí bez ohledu na významnost svého postavení.
- Vytvářejí harmonickou pracovní atmosféru.
- Slova nahrazuje rafinovaná řeč těla.
- Je pro ně důležitá loajalita, u svých zaměstnavatelů proto často zůstávají dlouhá léta.

Charakteristické rysy tří kulturních typů podle Richarda Lewise

LINEÁRNĚ AKTIVNÍ	MULTIAKTIVNÍ	REAKTIVNÍ
<p>Introvertní Občas netrpělivý Tichý Stará se sám o sebe Má rád své soukromí Plánuje dopředu krok za krokem Preferuje pevnou pracovní dobu Časový plán hraje velkou roli Drží se plánu Informace získává ze statistik či výzkumů Nerad je protěžován Zdvořilý ale přímý Částečně skrývá pocity Při konfrontaci využívá logických argumentů Nerad ztrácí dobré jméno Jednotlivé projekty člení</p> <p>Málokdy skáče do řeči Je zaměřený na výsledek Opírá se o fakta Pravda má přednost před diplomacií Řeč těla s omezeným projevem Ctí pravidla a jedná podle nich Odděluje zábavu od práce Dělá vždy jen jednu věc Dochvilnost je velmi důležitá Úkoly světuje odborně zdatným Preferuje krátké telefonáty Používá memoranda Ctí úřední aparát</p>	<p>Extrovertní Netrpělivý Výřečný Zvědavý Velmi družný Plánuje jen v hrubých obrysech Pracuje kdykoliv Časový plán je nepředvídatelný Mění plány Informace získává přímo od lidí Prospěchářský Emotivní Dává pocity najevo Při konfrontaci je emoční</p> <p>Vymlouvá se Nechává, aby se projekty vzájemně ovlivňovaly Často skáče do řeči Je zaměřený na lidi Manipuluje s fakty Pravda se dá přizpůsobovat Řeč těla s neomezeným projevem Tahá za nitky Zábava a práce jsou propojeny Dělá více věcí najednou Dochvilnost není důležitá Úkoly světuje těm sobě nejbližším Po telefonu mluví i hodiny Málokdy píše memoranda Vyhledává nejvýše postaveného člověka</p>	<p>Introvertní Trpělivý Spíše mlčí Respektující Dobry posluchač Zajímá se o hlavní principy Preferuje pružnou pracovní dobu Reaguje na partnera a dle toho plánuje Plán drobně upravuje Informace získává jak z dat tak od lidí Chrání důstojnost ostatních Zdvořilý a nepřímý Skrývá pocity Konfrontaci se vyhýbá</p> <p>Nesmí ztratit dobré jméno Bere v potaz celek</p> <p>Neskáče do řeči Je velmi zaměřený na lidi Tvrzení lze považovat za sliby Diplomacie má přednost před pravdou Velmi rafinovaná řeč těla Buduje vztahy Spojuje zábavu s prací Reaguje na druhé Dochvilnost je důležitá Úkoly světuje spolehlivým Umí dobře informace shrnout Plánuje pomalu Absolutně čestný</p>

Lewisův model komunikace mezi kulturami

Hofstedeho model 6 dimenzí

„...Kultura je jako nenapsaná kniha obsahující pravidla sociální hry, kterou její členové předávají nově příchozím. Tato kniha sídlí v lidských myslích...“